

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки і технологій

Представництво Польської академії наук в Києві
Відділення в Любліні Польської академії наук
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

***ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XIX МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, НАУКОВИХ
СПІВРОБІТНИКІВ ТА АСПІРАНТІВ***

***«Проблеми та перспективи розвитку технічних та
біоенергетичних систем природокористування»***

(25–29 березня 2019 року)

***присвячену 205-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка
під гаслом «І чужому навчається, й свого не цурайтесь...»***

Київ – 2019

УДК 614.82

ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОСОЮЗУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Голопура С. М.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Законодавство Євросоюзу щодо охорони праці можна умовно розділити на дві групи: директиви ЄС щодо захисту працівників та директиви ЄС щодо випускання товарів на ринок (зокрема обладнання, устаткування, машини, засоби колективного та індивідуального захисту, які використовують працівники на робочому місці). Окрім нормативно-правових актів, у Євросоюзі широко застосовують заходи незаконодавчого характеру. Наприклад, кожні п'ять років приймають програми дій з охорони праці на робочих місцях.

Нині практично сформовано законодавство України з питань охорони праці. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС у сфері охорони праці почалася з прийняттям Закону України «Про охорону праці», який у більшості випадків відповідає основним положенням законодавства Євросоюзу. Дія Закону поширюється на всіх підприємств, які використовують найману працю, зокрема й приватних осіб.

Цей Закон зробив більш жорсткими вимоги до всіх роботодавців щодо створення безпечних та здорових умов праці. Він устанавлює персональну відповідальність роботодавців за дотримання норм охорони праці. Право на охорону праці належить до невід'ємних прав людини, записаних у фундаментальних міжнародних документах, таких, як Загальна декларація прав людини ООН та Міжнародний пакет ООН про економічні, соціальні та культурні права. У глобальній стратегії ВООЗ «Охорона праці для всіх» пропонують такі напрями роботи з охорони праці:

- ✓ уникнення ризиків (профілактика);
- ✓ безпечні технології;
- ✓ оптимізація умов праці;
- ✓ інтеграція виробництва та роботи з охорони праці;
- ✓ основна відповідальність роботодавця та підприємця за охорону праці на робочому місці;

- ✓ визнання особистої зацікавленості працівника в забезпеченні охорони праці;
- ✓ співпраця роботодавців та працівників на рівних засадах;
- ✓ право участі в рішеннях стосовно власної роботи;
- ✓ право знати та принцип прозорості;
- ✓ безперервне вдосконалення та розвиток охорони праці.

Принципи охорони праці також відображені в законодавстві Євросоюзу, про охорону праці, зокрема в Рамковій директиві 89/391/ЄЕС від 12.06.1989 р. «Про впровадження заходів для поліпшення безпеки та охорони здоров'я працівників під час роботи». Метою політики охорони праці є зведення до мінімуму показників виробничого травматизму та професійних захворювань. Ця мета набула нових форм у ЄС протягом останніх років і поширилася сьогодні до пропаганди «добробуту на роботі», що означає моральний, фізичний та соціальний добробут, а не лише відсутність нещасних випадків та професійних захворювань. Крім того, необхідно також досягти низки допоміжних цілей:

- ✓ профілактика соціальних ризиків (стресів, домагань на робочому місці, депресій та роздратування, а також ризиків, які пов'язані з алкогольною, наркотичною залежністю);
- ✓ аналіз ризиків, пов'язаних із роботою, а також ергономічні, психологічні та соціальні ризики;
- ✓ урахування змін у формах зайнятості, організації роботи та робочого часу працівників з нестандартною та тимчасовою зайнятістю;
- ✓ урахування розмірів підприємства (конкретні заходи щодо інформування, підвищення рівня обізнаності, програм попередження ризиків на малих та середніх підприємствах, приватних підприємців, домашньої обслуги тощо);
- ✓ інтенсивна профілактика професійних захворювань (спричинених азбестом, втрата слуху, проблеми опорно-рухового апарату);
- ✓ урахування демографічних змін;
- ✓ урахування «гендерного фактора» (специфічних характеристик жінок з точки зору охорони здоров'я та безпеки на робочому місці).

Політика охорони праці Європейського співтовариства оснований на превентивних підходах, які передбачають залучення всіх учасників, у тому числі працівників, з метою розвитку культури попередження ризиків: освіта, обізнаність та профілактика. Право кожного працівника на умови праці, які не шкодять його здоров'ю та гарантують безпеку, визнано невід'ємним правом кожного громадянина, як записано в Хартії Євросоюзу про основні права людини.